

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/141/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1618202839
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Wallnerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1618202839.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a členiek senátu JUDr. Michaely Královej a JUDr. Ivany Jahnovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého: M. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom: Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60A, a toho času už plnoletej: C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast.: M. S., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom: D. W. Č.. XXX, D. W., deti rodičov: M. S., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom: D. W. Č.. XXX, D. W., a C. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. W. Č.. XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou GRUJBAR s.r.o., AK, so sídlom: Trnava, ul. Adama Strekára č. 8255/50, o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Malacky, zo dňa 01. marca 2022, č.k. 8P/317/2018-181, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Malacky, zo dňa 01. marca 2022, č.k. 8P/317/2018-181 p o t v r d z u j e.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 01. marca 2022, č.k. 8P/317/2018-181 rozhodol, že zvyšuje výživné otca pre maloletú C. H., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 30 Eur mesačne na sumu 150 Eur mesačne počnúc 01.09.2020, ktoré výživné je povinný zasielať k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Zročné výživné pre maloletú C. za obdobie od 01.09.2020 do 28.02.2022 vo výške 2160 Eur uložil otcovi povinnosť uhradiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Zároveň súd prvej inštancie zvýšil výživné otca pre maloletého M. H., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 30 Eur mesačne na sumu 150 Eur mesačne počnúc 01.09.2020, ktoré výživné je povinný zasielať k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Zročné výživné pre maloletého M. za obdobie od 01.09.2020 do 28.02.2022 vo výške 2160 Eur uložil otcovi povinnosť uhradiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšku súd prvej inštancie návrh matky zamietol. Zároveň týmto rozsudkom zmenil rozsudok č.k. 9P/221/2016-38 zo dňa 08.06.2017 v časti výroku o výživnom pre maloleté deti. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom doručeným dňa 10.10.2018 sa matka domáhala zvýšenia výživného pre maloleté deti C. a M. zo sumy 30,- Eur mesačne na sumu 150,- Eur mesačne pre každé z detí. Matka svoj návrh pred súdom prvej inštancie odôvodnila skutočnosťou, že od poslednej úpravy výživného rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 9P/221/2016-38 zo dňa 08.06.2017 uplynul značný čas, došlo k výraznej zmene pomerov, ako aj k zvýšeniu nákladov odôvodnených potrieb maloletých detí. Uviedla, že otec maloletých detí si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom neplnil riadne a z toho dôvodu bola nútená podať na otca trestné oznámenie pre podozrenia zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy. Matka súdu prvej inštancie uviedla, že je zamestnaná

v spoločnosti Faurecia Automotive Slovakia s priemerným mesačným príjmom 750 Eur, a že otec maloletých je dlhodobo nezamestnaný napriek tomu, že mu v tom nebránia akékoľvek objektívne okolnosti.

3. Súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa článku 18 ods. 1, 2, 3 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods.1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a podľa § 217 ods. 1, 2, § 231 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Vzhľadom k vykonanému dokazovaniu súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného pre deti je dôvodný - od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti pre deti uplynuli viac ako štyri roky, za uvedenú dobu došlo k podstatnej zmene pomerov najmä u maloletých detí. Poukázal na to, že obe maloleté deti počnúc 01.09.2020 nastúpili do prvého ročníka strednej školy, ktorá sa nachádza mimo ich bydliska, z tohto dôvodu sú ubytované na školskom internáte, čím došlo v súvislosti s uvedeným aj k zvýšeniu ich výdavkov. Súd prvej inštancie uviedol, že zároveň sa náklady detí zvýšili primerane veku (plynutiu času) - maloletá C. má XX rokov a maloletý M. XX rokov - ich potreby sú teda neporovnateľne väčšie, ako boli v čase pôvodného určenia výživného. Súd prvej inštancie skonštatoval, že zmena pomerov nastala aj u matky, ktorá uzavrela manželstvo a zmenila od mája 2017 zamestnanie, došlo k miernemu zvýšeniu jej príjmu, pričom u otca nenastala takmer žiadna zmena pomerov, otec je naďalej nezamestnaný, podporu v nezamestnanosti, dávky v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky alebo dôchodky nepoberá. Súd prvej inštancie uviedol, že otec bol dňa 20.06.2019 vzatý do väzby, z väzby bol prepustený v júni 2021, pričom rozsudkom Okresného súdu Trnava č. 4Tk/4/2020 zo dňa 21.01.2022 bol otec maloletých detí oslobodený spod obžaloby Krajskej prokuratúry Trnava podanej na Okresný súd Trnava dňa 14.01.2020 pod sp.zn. Kv 11/19/2200-192, zdravotný stav otca sa nezmenil. Dodal, že otec rovnako ako v roku 2017 udáva rovnaké dôvody, prečo sa nevie zamestnať (aj v tomto období bol otec krátko po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody), pričom podľa jeho vyjadrenia bol naposledy zamestnaný v roku 2005.

4. Čo sa týka výšky výživného, pri jej ustálení súd prvej inštancie vychádzal nielen zo zistených príjmových a majetkových pomerov rodičov, najmä však z veku, zdravotného stavu detí aj rodičov, zohľadnil dlhodobú osobnú starostlivosť (iba) matky o deti, zohľadnil dobu, ktorá uplynula od posledného určenia výživného pre deti, zaoberal sa vyjadreniami rodičov k danej veci. Súd prvej inštancie skonštatoval, že otec svoje vyjadrenia k návrhu matky na zvýšenie výživného podopiera skutočnosťou, že sa nevie zamestnať, pričom žiadnym spôsobom súdu nepreukázal, že by si (akékoľvek) zamestnanie hľadal. Rovnako súdu prvej inštancie otec nepreukázal existenciu objektívnych podmienok znemožňujúcich mu sa zamestnať. Súd prvej inštancie uviedol, že otec má síce diagnostikovanú hypertenziu a srdcovú arytmiu, z potvrdenia ošetrojúceho lekára však nevyplýva, že by uvedené znížovalo jeho práceschopnosť, resp. bránilo mu v zamestnaní sa. Takisto, pokiaľ otec udáva, že ho nikto ako trestaného nezamestná, súd prvej inštancie poukázal, že toto isté otec tvrdil aj v roku 2017 (po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody v roku 2016), pričom však ani za toto obdobie otec nepreukázal súdu, kde a kedy sa snažil zamestnať. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že otec sám potvrdil, že naposledy bol zamestnaný v roku 2005 - teda v podstate otec dlhodobo vykazuje nezájum o prácu, resp. nevykazuje žiadnu snahu sa zamestnať. Aj keď matka a v konečnom dôsledku aj súd schválením rodičovskej dohody v pôvodnom rozhodnutí o výživnom pre maloleté deti otcovi túto skutočnosť zohľadnil, v súčasnosti súd prvej inštancie musel skonštatovať, že konanie otca sa v súčasnosti javí ako účelové, s cieľom neplatiť vyššie výživné pre maloleté deti. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že doposiaľ určené výživné je v súčasnej dobe nedostatočné na pokrytie čo i len základných potrieb maloletých detí, výživné vo výške 30 Eur na každé z detí nepostačuje ani len na zabezpečenie stravy detí na mesiac (len poplatok za internát a stravu počas pracovného týždňa pre deti je viac ako dvojnásobne vyšší, ako doposiaľ určené výživné), pričom súd prvej inštancie skonštatoval, že otec si neplní ani túto, v podstate zákonom stanovenú minimálnu povinnosť voči maloletým deťom. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že správanie sa otca k svojej vyživovacej povinnosti k deťom (čo je jeho základná, zákonná povinnosť) je úplne ľahostajné a účelové - otec v podstate prenechal celú starostlivosť o obe deti výlučne na matke - súd prvej inštancie poukázal na rozdielny prístup rodičov k výchove a výžive detí a k zodpovednosti za ne - zatiaľ čo matka zmenila zamestnanie, pracuje vo viaczmennej prevádzke, aby dosiahla vyšší príjem, otec je naďalej dobrovoľne nezamestnaný, pričom súdu žiadnym spôsobom nepreukázal, že by si prácu aktívne hľadal, resp. že by došlo k poklesu jeho práceschopnosti. Súd prvej inštancie uviedol, že svoju vyživovaciu povinnosť si otec neplní, k tejto sa

aj podľa svojich vyjadrení stavia tak, že žiadnu povinnosť nemá, podľa jeho názoru by si mal túto k deťom plniť súčasný manžel matky a matka samotná. Uviedol, že maloleté deti videl otec naposledy v roku 2019, uvádzal, že maloleté deti o neho nemajú záujem a skonštatoval, že nie je na (maloletých) deťoch, aby si udržali pozornosť a záujem rodičov, ale je práve na samotnom rodičovi, aby jeho vzťah s deťmi zostal zachovaný - pokiaľ otec udáva, že matka mu zakazovala v stretávaní sa s deťmi, súd musel konštatovať, že otec sa nijakým spôsobom nedomáhal zmeny tejto situácie, nepodal žiaden návrh na úpravu styku s maloletými deťmi. Súd prvej inštancie preto hodnotiac dôkazy jednotlivo ako i vo ich vzájomných súvislostiach skonštatoval, že nárok maloletej C. aj M. na zvýšenie výživného má dostatočne preukázaný vykonaným dokazovaním; je nepochybné, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k podstatnej zmene okolností, ktoré zakladajú nárok na zvýšenie vyživovacej povinnosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine, pričom súd prvej inštancie upozornil, že sa nejedná iba o zmenu vo forme nástupu maloletých detí na strednú školu, ale najmä o celkovú vývojovú zmenu dieťaťa - obe deti sú staršie, rastú, ich potreby sú v súčasnosti vzhľadom na ich vek vyššie, zvýšili sa náklady na ich ošatenie, stravu, hygienu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletých detí sumou tak, ako matka žiadala - teda výživným vo výške 150 Eur mesačne, počnúc 01.09.2020 - teda dňom nástupu oboch maloletých detí na strednú školu.

5. Vo zvyšku súd prvej inštancie návrh matky zamietol, zohľadniac skutočnosť, že napriek tomu, že matka žiadala zvýšenie výživného pre maloleté deti počnúc dňom podania návrhu, t. j. 10.10.2018. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal za to, že zmena pomerov u maloletých detí nastala v septembri 2020 ich nástupom na strednú školu, za obdobie od 10.10.2018 do 01.09.2020 nezistil súd prvej inštancie žiadnu takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného od tejto doby, pomery aj detí aj oboch rodičov boli rovnaké, ako v čase pôvodného určenia výživného v roku 2017. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že v čase prvotného rozhodovania súdu mali maloleté deti od septembra nastúpiť do siedmeho ročníka Základnej školy vo Veľkých Levároch s tým, že rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, kde matka súhlasila s výživným vo výške 30 Eur mesačne pre každé z maloletých detí. Uviedol, že matka v tom čase vedela, že otec bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, je dobrovoľne nezamestnaný, s touto sumou súhlasila, uvedené nenamietala, pričom ak matka s uvedenou sumou výživného nesúhlasila, mala možnosť požadovať určenie vyššieho výživného pre maloleté deti. Súd prvej inštancie zároveň na argument otca, že je v súčasnosti bez príjmu a teda nie je možné zvýšiť výživné, pretože deti sa majú podieľať na životnej úrovni rodičov a nie je teda možné, aby deti mali vyššiu životnú úroveň ako ich rodičia, poukázal na závery aplikačnej praxe, kedy pri určení výživného je rozhodujúci príjem rodiča, ktorý rodič reálne mohol dosiahnuť a nie príjem, ktorý rodič fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity; a to aj v prípade, že povinný berie na seba nepríjemné majetkové rizika zahrňujúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Uviedol, že ak sa príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadať na celkové majetkové pomery povinného rodiča a takzvanú potencialitu príjmov, t. j. na jeho zjavne nevyužitú schopnosť. (7CoP/237/2014). Tiež dodal, že okrem toho pri akceptácii daného argumentu by (žiaden) súd nemohol nikdy výživné pre maloleté dieťa zvýšiť v prípade, že povinný rodič sa rozhodne byť dobrovoľne nezamestnaný, teda bez príjmu - zákon o rodine síce vychádza z premisy, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, avšak aj pri aplikácii uvedeného je potrebné postupovať v súlade so základným princípom - najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa a základnej povinnosti každého rodiča - podieľať sa na výžive svojho dieťaťa. Súd prvej inštancie uviedol, že in concreto, ak je otec dobrovoľne nezamestnaný od roku 2005 bez akéhokoľvek poklesu pracovnej schopnosti, resp. neexistujú na jeho strane iné objektívne okolnosti brániace mu zamestnať sa, uvedené nemôže byť na ťarchu maloletého dieťaťa, teda aj pri zohľadnení zásady podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov treba vychádzať najmä z princípu potenciality a stými súvisiacimi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného rodiča.

6. Vzhľadom k takto určenému výživnému a dobe určenia výživného súd prvej inštancie stanovil aj výšku ročného výživného pre maloletú C. vo výške 2160 Eur (18 mesiacov x 120 Eur - rozdiel medzi výživným určeným na základe súdom schválenej rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 9P/221/2016-38 zo dňa 08.06.2017, právoplatným dňa 28.06.2017 a doposiaľ určeným výživným) a pre maloletého M. vo výške 2160 Eur (18 mesiacov x 120 Eur - rozdiel medzi výživným určeným na základe súdom schválenej rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 9P/221/2016-38 zo dňa 08.06.2017, právoplatným dňa 28.06.2017 a doposiaľ určeným výživným). Takto stanovenú výšku ročného výživného súd prvej inštancie uložil otcovi uhradiť s poukazom na ustanovenie § 232 ods. 2, 3

CSP do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, keďže otec o možnosť splácania ročného výživného v splátkach nepožiadaval, toto nenavrhol ani matka maloletých detí, a ani súd prvej inštancie vzhľadom na doterajšie správanie sa otca k deťom nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali povolenie splátok - otec od počiatku popieral nárok detí na zvýšenie výživného, ani len nepočítal s tým, že by súd výživné zvýšil (a to aj napriek dobe, ktorá ubehla od posledného určenia výživného) - otec mohol predpokladať, že k určitému zvýšeniu výživného pre deti dôjde. Súd prvej inštancie uviedol, že pri uvedenom zohľadnil aj skutočnosť, že síce bol otec vo výkone väzby, z ktorej bol následne prepustený a spod obžaloby oslobodený, avšak otec bol prepustený v júni 2020, napriek tomu na výživu maloletých detí ničím neprispieva (aj keď má výživné v súčasnosti stanovené v podstate vo výške zodpovedajúcej zákonnému minimálnemu výživnému), o maloleté deti sa žiadnym spôsobom nezaujíma.

7. Vzhľadom na ustanovenie § 121 CMP súd prvej inštancie zmenil jeho rozsudok č.k. 9P/221/2016-38 zo dňa 08.06.2017 v časti výroku o výživnom pre maloleté deti. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec maloletých detí v zákonom ustanovenej lehote odvolanie, a to vo všetkých jeho výrokoch a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), písm. f), písm. h) CSP, lebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a aby bola vec vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie. V prvom rade otec poukázal na skutočnosť, že v prvom a v treťom výroku napadnutého rozsudku súd prvej inštancie vo svojich výrokoch neuviedol konkrétnu osobu, ktorá je povinná výživné zasielať k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Poukázal na skutočnosť, že súdom prvej inštancie určená výška výživného na maloleté deti spolu 300,- Eur je nad jeho súčasné finančné možnosti. Dodal, že ako otec dospeljej dcéry a mal. syna nie je schopný objektívne plniť takto stanovenú vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. Otec uviedol, že jeho pomery sa v porovnaní s poslednou úpravou výživného nezmenili. Otec poukázal na to, že si riadne a včas plnil svoju vyživovaciu povinnosť, avšak na základe rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 9P/221/2016-38, zo dňa 08.06.2017, táto jeho zákonná povinnosť bola narušená až z dôvodu podozrenia z trestnej činnosti, kedy bol otec detí Okresným súdom v Trnave od 22.06.2019 vzatý do väzby, z ktorej bol dňa 17.06.2021 (teda po 2 rokoch) Okresným súdom Trnava prepustený na slobodu a následne rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 21.01.2022 právoplatne oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Trnave. Otec maloletých detí s poukazom na tieto skutočnosti, ktoré si sám svojim konaním neprivodil (spod obžaloby bol právoplatne v celom rozsahu oslobodený) si nevie v súčasnosti od 17.06.2021 nájsť prácu pre svoj vek a záznam v registri trestov. Dodal, že je realitou, že nikde nepracuje, nedostáva žiadnu pravidelnú mzdu a ak aj pracoval, mal nepravidelný a minimálny príjem, majetok nemá žiadny a býva v byte svojich rodičov. Na druhej strane však otec uviedol, že do dňa 22.06.2019, kedy bol vzatý do väzby si riadne svoju vyživovaciu povinnosť plnil. V tejto súvislosti poukázal otec na skutočnosť, že súd prvej inštancie, pri určovaní výšky výživného nebral do úvahy aj reálne možnosti, záväzok otca detí plniť, neboli teda rešpektované kritéria primeranosti, ktoré aj v záujme samotných oprávnených (v tomto prípade detí) zabránia tomu, aby sa povinná osoba (v danom prípade otec) dostal do situácie, kedy svoju vyživovaciu povinnosť nebude môcť plniť ani v budúcnosti (nález Ústavného súdu ČR, sp.zn. II. ÚS 979/13 zo dňa 30.07.2013). Podľa otca, napriek samotným prieťahom v konaní pred súdom prvej inštancie, súd prvej inštancie v rozpore so zaužívanou rozhodovacou súdnou praxou, nerešpektoval kritéria primeranosti otca detí, jeho osobného stavu a majetkových pomerov z ktorých je zrejmé, že nebude schopný plniť vyživovaciu povinnosť vo výške 300 Eur na obe deti a nie to ešte do 3 dní od právoplatnosti napadnutého rozsudku splatiť ročné výživné spolu vo výške 4.320 Eur na obe deti. Otec poukázal na to, že súd prvej inštancie svojim nekonaním vo veci a rozhodnutím po 4 rokoch od podania pôvodného návrhu, spôsobil, že ročné výživné sa dostalo do takejto výšky 4.320 Eur na obe deti, pričom súd prvej inštancie si toto svoje omeškanie s rozhodnutím kriticky nevyhodnotil a nezobral do úvahy. V tejto súvislosti otec argumentoval tým, že poukázal na zaužívanú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, že aj u oveľa bonitnejších rodičov s riadnym zamestnaním a pravidelným príjmom, súdy prvej inštancie úplne bežne zaužívaným spôsobom umožňujú rodičom detí ročné výživné splácať v primeraných splátkach k riadnemu mesačnému výživnému.

9. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že podľa jej názoru súd prvej inštancie rozhodol správne. K tomu, že sa otec stále vyhovára, že je nezamestnaný, matka uviedla, že v Bratislavskom kraji pracovných príležitostí veľa, preto ak by chcel, prácu by si našiel. K tomu, že sa otec vyhovára na jeho vek, matka uviedla, že má len XX rokov. Pokiaľ ide o argumentáciu otca, že nevlastní žiadne nehnuteľnosti, matka uviedla, že opak je pravdou. V tejto súvislosti uviedla, že otec vlastnil nehnuteľnosť respektíve pozemok na ul. Y. XXX, D. W., ale ako sa dozvedel o konaní pred súdom prvej inštancie, predal dom aj s pozemkom, aby nemusel zaplatiť zameškané výživné. Na záver matka uviedla, že žiada pre svoje maloleté deti len to čo im patrí, keďže sa o nich otec nestaral, od rodiny odišiel a následne bol vo výkone trestu odňatia slobody.

XX. C. H. z dôvodu nadobudnutia plnoletosti počas konania, dňa 13.06.2022 zaslala súdu vyjadrenie, že sa v plnom rozsahu súhlasí s vyjadreniami jej matky a dôvodmi, pre ktoré podala návrh na zvýšenie výživného a na jej zastupovanie v konaní splnomocnila svoju matku.

11. Kolízny opatrovník k odvolaniu otca uviedol, že podľa jeho názoru v rámci vykonaného objektívneho dokazovania v priebehu konania na prvostupňovom súde boli zistené na strane účastníkov a maloletých detí také skutočnosti, ktoré odôvodňujú zvýšenie výživného. Kolízny opatrovník má za to, že otec maloletých nepreukázal, že by nebolo v jeho možnostiach a schopnostiach podieľať sa na plnení vyživovacej povinnosti zvýšeným výživným, nevyužil reálne možnosti a nepreukázal snahu zlepšiť svoje sociálne pomery, čo je jeho osobným rozhodnutím, na ktoré by nemali doplácať maloleté deti. Dodal, že otec nepreukázal snahu riadne sa zamestnať a neoslovil ani ÚPSVaR Malacky ohľadom pracovných možností na trhu práce, jeho postoj je pasívny, k plneniu vyživovacej povinnosti pristupuje nezodpovedne a hodnotí túto povinnosť negatívne. Kolízny opatrovník uviedol, že matka dlhodobo riadne zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti a snaží sa zabezpečovať maloletým všetky potreby s ohľadom na ich vek a sama uhrádza zvyšujúce sa náklady na starostlivosť o maloleté deti. Uviedol, že naposledy bolo určené výživné na maloleté deti právoplatným rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 08.06.2017 na každé dieťa v minimálnej výške 30 Eur mesačne. Kolízny opatrovník doposiaľ určenú výšku výživného považuje za nedostatočnú. Podľa kolízneho opatrovníka na strane maloletých nastala zmena pomerov, čo samotné odôvodňuje zvýšenie výživného. Má za to, že dokazovanie bolo vykonané dostatočne objektívne s ohľadom na najlepší záujem maloletých detí. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Na záver uviedol, že sa pridrižiava všetkých jeho predchádzajúcich vyjadrení a má za to, že rozhodnutie prvostupňového súdu je v najlepšom záujme maloletých detí.

12. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

13. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal riadne dokazovanie, porovnanie pomerov od poslednej úpravy výživného s pomermi v čase rozhodnutia. Rozhodnutie riadne odôvodnil, uviedol podstatné náležitosti odôvodnenia, z rozhodnutia je zrejmé, akými úvahami sa zaoberal pri hodnotení dôkazov, ako posúdil skutočný stav veci a z akých dôvodov zvýšil vyživovaciu povinnosť otca.

14. Pre správnosť dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť a doplniť nasledovné. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzny, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a podobne. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorý je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav,

spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa. Vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvomi kritériami (medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnosťami rodičov) platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. To znamená, že čím je vyššia životná úroveň rodičov, tým je odôvodnené aj rozsiahlejšie uspokojovanie potrieb dieťaťa; teda jeho odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, také, ktoré vo vyššej miere zmierňujú zdravotný hendicap a pod. Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa je tiež súčasne závislý od reálnych schopností a možností jeho rodičov - povinných poskytovať mu výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktoré sú na ich výživu i celkovú starostlivosť úplne odkázané, je jednou zo základných povinností každého rodiča, pričom každý z rodičov je povinný venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy detí, a to všetkých svojich detí bez rozdielu a bez ohľadu na to, či s deťmi žije alebo nežije v spoločnej domácnosti, pretože dieťa má právo na vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre svoj zdravý rast a vývoj. Aj pri rozhodovaní o zmene rozsahu výživného, prípade pri rozhodovaní o znížení výživného prihliada súd k tomu, aby rozsah odôvodnenosti potrieb dieťaťa zodpovedal reálnym schopnostiam a možnostiam výživou povinných rodičov, pričom povinnosťou súdu pri rozhodovaní o tejto zmene rozsahu výživného je vykonať porovnanie pomerov - skutočností dôležitých pre určenie výživného tak na strane dieťaťa, ako aj u jeho rodičov, a to v čase predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi existujúcimi v čase nového rozhodovania, na základe úplných výsledkov dokazovania. To znamená, že musí byť preukázané, či a v čom ide o zmenu pomerov, či ide zmenu podstatnú, nielen prechodnú. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 zákona o rodine a ust. § 121 Civilného mimosporového poriadku dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

15. V prejednávanvej veci súd prvej inštancie vykonal potrebné dokazovanie a v rámci neho i porovnanie pomerov na strane maloletých, ako aj na strane ich rodičov v čase od poslednej úpravy, s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania v predmetnej veci. Z tohto dokazovania vyvodil správne skutkové závery a následne správne právne závery, s ktorými sa stotožňuje aj odvolací súd. Od poslednej úpravy k času podania návrhu na zvýšenie výživného nastala zmena pomerov, a to už len samotným rastom maloletých a tým, že zo základnej školy, nastúpili obaja maloletí na strednú školu. Otec namieta v odvolaní, že nie je v jeho možnostiach platiť stanovené výživné. Poukazuje pritom na to, že si nevie nájsť objektívne prácu, z dôvodu veku, záznamu v registri trestov a zdravotnému stavu. Odvolací súd dané argumenty otca nepovažuje za dôvodné ku určeniu mu nižšej vyživovacej povinnosti, ako určil súd prvej inštancie. Jednak je potrebné uviesť, že zvýšenie vykonané súdom prvej inštancie absolútne zodpovedá zákonnej povinnosti rodiča podieľať sa podľa svojich možností a schopností a oprávnených nákladov na výžive maloletých detí. Suma 150,- eur mesačne pokryje pri deťoch vo veku maloletých reálne len tie najzákladnejšie potreby. Otcom uvádzané okolnosti, pre ktoré si nevie nájsť prácu, hodnotí odvolací súd ako nedôvodné a to aj s ohľadom k tomu, že otec je dlhodobo bez práce. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie má za to, že u otca nie sú také objektívne prekážky, pre ktoré by skutočne nemohol vykonávať prácu. Otec i napriek uvádzanému zhoršenému zdravotnému stavu, je schopný výkonu práce, nie je uznaný invalidným, nepredložil žiaden relevantný doklad, ktorý by preukazoval, že má znížený pokles výkonu pracovnej činnosti oproti zdravej fyzickej osobe. Súd musí v takomto prípade prihliadnúť na potenciálny príjem rodiča, ktorý u otca možno hodnotiť ako priemernú mzdu v hospodárstve v závislosti od jeho dosiahnutého vzdelania, teda niekde okolo 800-1.000 eur mesačne, z ktorej sumy príjmu je potom určené výživné v sumách po 150,- eur mesačne na každé dieťa primerané. Prvoradou povinnosťou rodiča je plniť si vyživovaciu povinnosť k deťom, a rodič musí vynaložiť všetko úsilie na to, aby si túto povinnosť plnil a to podľa svojich možností a schopností. Otec nevyužíva dlhodobejšie svoje možnosti, naposledy zamestnaný bol v roku 2005, teda jeho nezamestnanosť nepramení len z tých dôvodov, ktoré otec uvádza v odvolaní. Odvolací súd ďalej dopĺňa, že aj keď dcéra počas odvolacieho konania nadobudla plnoletosť, nie je schopná sa z dôvodu štúdia sama živiť, a je tu stále daná vyživovacia povinnosť otca k nej. Jedinou zmenou je tá skutočnosť, že nadobudnutím plnoletosti je otec už povinný stanovené výživné hradiť k rukám plnoletej dcéry. Súd prvej inštancie správne určil aj sumy ročného výživného, rovnako postupoval podľa zákona par. 232 ods. 3 CSP, keď ročné výživné dal uhradiť otcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Nie je dôvodné meniť platby ročného výživného na splátky, a navyše otec už minimálne od rozhodnutia súdu prvej inštancie mal dostatok času zabezpečiť sumu ročného výživného, keď má byť uhradené až po právoplatnosti rozsudku.

16. Odvolacím súdom bolo zistené, že súd prvej inštancie vykonal potrebné dokazovanie, riadne zistil skutočný stav veci potrebný na rozhodnutie, zaoberal sa všetkými podstatnými skutočnosťami a v rámci odôvodnenia svojho rozsudku sa s nimi riadne vysporiadal. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pretože je vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

17. Odvolací súd zároveň dodáva, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

18. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 422 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).